

CASA GENERALIZIA CARMELITANI SCALZI
CORSO D'ITALIA, 38
00198 ROMA

Drodzy Bracia i Siostry ze Świeckiego Zakonu,

Z radością, która pochodzi od Pana piszę do Was w dniu, w którym obchodzimy uroczystość Św. Józefa, "najtroskliwszego Opiekuna Naszego Zakonu" (*Konstytucje OCD* 52). Ewangelia wg św. Mateusza określa go jako "sprawiedliwego" (Mt 1,19), wiernego woli Bożej i nauczaniu Pisma Świętego, a przez to odznaczającego się mądrością. Jest on więc uważny na znaki Bożego działania w historii po to, by móc działać zgodnie z wolą Bożą. Mateusz ukazuje nam św. Józefa zawsze gotowego do uległego posłuszeństwa (por. Mt 1,24; 2,13-16.19-23), naśladowującego przykład Dziewicy Maryi. W ten sposób, realizując misję zupełnie wyjątkową w historii zbawienia, Józef gorliwie i wiernie wypełnił powierzone mu zadanie opiekuna Maryi i Dzieciątka Jezus.

Mając przed oczyma taką właśnie postawę św. Józefa i biorąc pod uwagę temat tegorocznego synodu biskupów, chciałbym w tym liście razem z wami podjąć refleksję na temat niektórych ważnych aspektów tożsamości osób powołanych do OCDS. W złożonej rzeczywistości, w której obecnie żyjemy, nie wolno nam zagubić się w drugorzędnych aspektach naszego powołania, ryzykując że pomieszamy je z obcymi trendami duchowymi, nierzadko nie mającymi z chrześcijaństwem nic wspólnego. Chciałbym jedynie podkreślić niektóre stałe punkty odniesienia, które – jak ufam – mogą pomóc wam być wiernymi waszemu powołaniu do Świeckiego Karmelu.

1. Wszyscy doświadczyliśmy, że epokowe przemiany, których jesteśmy świadkami, prowadzą do gwałtownych i głębokich przeobrażeń w naszych społeczeństwach. Nasze czasy charakteryzują się niezwykłą różnorodnością, ilością i prędkością przepływu informacji, które do nas docierają w każdym momencie. Często nie jesteśmy w stanie ich zgłębić i skutkiem tego zarówno nasze poznanie, jak i relacje z innymi pozostają na poziomie zupełnie powierzchownym. Do tego dochodzą problemy polityczne i ekonomiczne w wielu krajach, w których panuje korupcja, przemoc, wojny, migracje, brak poczucia społecznej stabilizacji, głód itp. Krótko mówiąc, poruszamy się w rzeczywistości wielokulturowej i zsekularyzowanej, nabrzmiałej konfliktami i pod względem religijnym pluralistycznej. Wszystko to rodzi w nas poczucie braku pewnych i stałych punktów odniesienia powodując kompletną dezorientację. Mamy do czynienia z rzeczywistością "płynną" i zmienną, która jest źródłem stałego niepokoju.

Z drugiej strony, również w łonie niektórych wspólnot naszego Zakonu daje się odczuć rozłąmy na skutek braku braterskiej jedności, starzenie się członków, konflikty spowodowane różnicami w rozumieniu charyzmatu czy też przywiązaniem do władzy lub rozbieżnościami w kwestiach drugorzędnych (jak np. zewnętrzne znaki przynależności do OCDS), co powoduje osłabienie poczucie przynależności, prowadząc czasem do opuszczenia wspólnoty. Wszystko to stoi w sprzeczności z sensem istnienia wspólnot i z ich misją.

Jasna świadomość własnej tożsamości i jej istotnych elementów pozwala odważnie i otwarcie (*παρηγορία*) stawiać czoła rzeczywistości wewnętrznej i zewnętrznej, i przeżywać powołanie do OCDS z prorocką stanowczością tych, którzy z determinacją podążają na "szczyt Góry, którą jest Chrystus", jako świadkowie obecności Boga (K 25) pośród swojego ludu.

2. Elementem wspólnym, podstawowym w pojmowaniu tożsamości wszystkich członków Zakonu jest świadomość bycia członkiem Kościoła - ludu Bożego i misterium komunii (por. KK rozdz. II; ChL 8). Jako katolicy i karmelicy jesteśmy wezwani, by "żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi" (Reguła 2) dzięki przynależności do Kościoła, zbudowanej na fundamencie sakramentów chrztu i bierzmowania, stale zasilanej przez Eucharystię i łaskę płynącą z innych sakramentów.

Idąc dalej, wasze powołanie jako świeckich chrześcijan w Karmelu terecjańskim charakteryzuje się "świeckością". Jest to powołanie do podążania za Jezusem pośród świata, do życia w świecie i składania tam świadectwa, o wartościach Ewangelii "w przyjaźni z Tym, o którym wiemy, że nas kocha" (Ż 8,5), służąc

Kościółowi i porządkując według woli Bożej rzeczywistości doczesne (por. KK 31; ChL 15; K 3). Spełnianie w postawie wiary, nadziei i miłości codziennych obowiązków w rodzinie, w pracy i we wszystkich innych rzeczywistościach społecznych pozwoli wam stale jednoczyć się z Bogiem i w efekcie wzrastać w świętości. Jest to możliwe – o tym pamiętamy – dzięki uczestnictwie w potrójnym urzędzie Chrystusa – kapłańskim, prorockim i królewskim (por. KK 10. 34-36; ChL 14; cf K Wstęp. 1).

3. Na drugim miejscu, w obrębie Zakonu Karmelitów Bosych, Świecki Karmel cieszy się historyczną więzią z zakonnikami (por. K 2). Uznanie tej więzi przez Magisterium nadaje mu stabilność z prawnego punktu widzenia. Konstytucje OCDS potwierdzają, że stanowicie część rdzenia Zakonu, razem z mniszkami i braćmi: "są synami i córkami Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i św. Teresy od Jezusa" i "uczestniczą w tym samym charyzmacie co zakonnicy" (K Wstęp. 1). Poza tym OCDS został uznany i zatwierdzony przez Kościół jako publiczne stowarzyszenie wiernych (por. K 37; KPK kan. 303), dzięki czemu posiadacie osobowość prawną, która czyni was podmiotem praw i obowiązków w Kościele (K 40; KPK kan. 116.113, 301-315). I pomimo tego, że jesteście prawnie zależni od braci Karmelitów Bosych (K 41), cieszyście się autonomią w zarządzaniu i w formacji, tak jak to jest ustanowione w dokumentach OCDS. W końcu, jak to przypomniałem w skierowanym do was liście w roku minionym, jesteście wezwani do współuczestnictwa w misji Kościoła i Zakonu, w jej różnych formach, a szczególnie na polu apostołstwa życia duchowego (por. K 25-28).

4. Inny aspekt, zasadniczy dla formacji, wzrostu i dojrzewania tożsamości osób powołanych wiąże się z modlitwą w swoich różnorodnych formach (por. K 35). Św. Teresa umieściła ją jako "fundament i podstawowe zadanie swojej rodziny zakonnej" (K 17). Życie modlitwy, w szczególności praktykowane jako *lectio divina*, pozwala zrozumieć sens życia i patrzeć na wszelkie wydarzenia Bożymi oczyma, jak również że "wszelka szkoda, która pojawia się na świecie wynika z nieprzyjmowania prawd Pisma" (Ż 40,1).

Przede wszystkim na podstawie przykładu i nauczania Jezusa uczymy się być synami (córkami) i modlić się z ufnością do Ojca (por. Mt 6, 5-15). Święta Matka poleca uczyć się z Jego boskich ust (por. Dd 26,10). Obok Jezusa mamy przykład Maryi, która wszystko rozważała w swoim sercu (por. Łk 2,19,52). Ona jest "wzorem wierności w słuchaniu Pana" (K 4) "w Piśmie świętym i w życiu" (K 29) i uczy dostrzegać i wyśpiewywać Jego dzieła w historii (por. Łk 1, 46-55). Razem z Nią, również św. Józef jest nauczycielem modlitwy (por. Ż 6,6-8): jego czuwające milczenie uczy nas być uważnymi na potrzeby innych.

Poza tym, życie modlitwy według doktryny św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, wymaga praktykowania cnót, wzywa każdego do przeżywania modlitwy osobistej i liturgicznej jako relacji przyjaźni z Jezusem. Dla Świętej Matki żyć w przyjaźni z Nim oznacza kochać Go i dążyć do tego, by mieć Go zawsze obok siebie, przypominając sobie często z rozrzewnieniem, że jesteśmy w Jego obecności, nawet pośród codziennych zajęć (Dd 26, 2; Ż 22,7; F 5,16). Są to postawy korespondujące z tymi, które zalecał św. Jan od Krzyża: miłosa uwaga skierowana na Boga (Dg II 14,6; 15,2.4-5; Nc I 10,4), czuwanie w wierze, nadziei i miłości (por. Ż 8). Zatem modlitwa - według nauczania naszych Świętych – winna mieć solidne fundamenty, podobnie jak dom zbudowany na skale (por. Mt 7,24-26; por. 5 M 2, 3-6).

Te krótkie wzmianki na temat nauki o modlitwie przypominają nam, jak ważne jest potraktować ją na serio w życiu osobistym i jak ważny jest trud znalezienia odpowiedniego czasu na to, by trwać w milczeniu razem z Panem. To samo tyczy się wspólnot, które w czasie swoich spotkań winny zarezerwować odpowiedni czas na modlitwę myślną, kiedy wszyscy trwają razem w milczeniu przed Panem. W ten sposób z głębin osobistego spotkania z Nim, można się podzielić z innymi własną drogą duchową (por. K 18; 24c). I w tym dzieleniu się można znaleźć wzajemną pomoc w pozbywaniu się złudzeń co do powabów tego świata i dziękować Bogu - jak pisze Święta Matka - za tych którzy prawdziwie miłują się w Chrystusie (por. Ż 16,7).

5. W końcu, jako sprawę jednakowo ważną, chciałbym podkreślić jeszcze jeden aspekt, wynikający z tego o czym właśnie wspominałem. Chodzi mi o braterską komunie w odniesieniu do tożsamości osób powołanych do OCDS. Jest to temat szczególnie ważny, zważywszy że coraz częściej dochodzi do głosu indywidualizm, który izoluje poszczególne osoby, godząc w ich najgłębszą naturę społeczną, stworzoną na obraz Trójcy Św. Temat życia braterskiego został uwydatniony w rozdziale III B, który niedawno został dołączony do waszych Konstytucji (K 24a-e). Mamy tam syntezę elementów doktrynalnych i charyzmatu św. Teresy i św. Jana od Krzyża w odniesieniu do życia we wspólnocie w Świeckim Karmelu.

W *Ratio* podkreśla się, że wspólnoty wezwane są do tego by wcielać w życie karmelitańską tożsamość pośród dzisiejszego świata i podejmować „służbę - której domaga się ta tożsamość - wobec Boga, Kościoła,

Zakonu i świata" (*Ratio Institutionis* 3). Ukazuje się tutaj dynamiczny aspekt tej tożsamości, ze względu na który wspólnoty są wezwane do nieustającego trudu odnowy (*aggiornamento*) i przystosowania się do czasów i miejsc, w których się znajdują. Ten dynamiczny aspekt charyzmatu chroni przed popadnięciem w formalizm skupiający się na sprawach drugorzędnych czy na tradycjach zamkniętych w sobie, często przestarzałych lub obcych, pozbawionych jakiegokolwiek znaczenia dla dzisiejszego człowieka. Ojciec święty w *Evangelii Gaudium* wzywa nas, byśmy wyszli z "wygodnego kryterium duszpasterskiego, że «zawsze się tak robiło»", zachęca nas do „śmiałości i kreatywności w tym zadaniu przemyślenia na nowo celów, stylu i metod ewangelizacyjnych swojej wspólnoty" (EG 33).

Aby uniknąć możliwych błędów i nie uczynić charyzmatu Karmelu swoistą "mumią z muzeum" – aby użyć kolejnego sformułowania papieża Franciszka – i być wiernymi celom naszych wspólnot, ważne jest abyśmy znaleźli sposób, aby uczynić duchowość Karmelu Terezańskiego zrozumiałą dzisiaj, odważnie otwierając się na działanie Ducha Św. Dlatego w życiu wspólnoty konieczne jest mocne poczucie przynależności, uważne praktykowanie kreatywnej wierności i odpowiedzialności ze strony każdego z jej członków (por. K 24 c).

Drodzy Bracia, Drogie Siostry, oto kilka refleksji, które uznałem za ważne, aby wam je zaproponować w obecnym momencie, który przeżywamy. Przypomniane aspekty – jeśli będą przeżywane z powagą i zaangażowaniem – pozwolą nam przeżywać powołanie do OCDS w wierności, i stawiać kolejne kroki wytrwale i z odwagą, doświadczając mocy płynącej z tajemniczej obecnością Jezusa Zmartwychwstałego, który podąża naprzód razem z nami.

Ten, który wspierał św. Józefa w jego misji i wzywał go, by się nie bał (por. Mt 1,20), dzisiaj czyni to samo również z nami. A św. Matka Teresa powtarza nam: "u Boga nie ma różnicy czasów i dobroć Jego każdego czasu gotowa jest wielkie łaski czynić tym, którzy szczerym sercem Mu służą" (F 4,5). Prośmy Ducha Świętego by udzielił nam swojego światła i by uczynił nas dzisiaj znakiem Bożej obecności pośród świata.

Niech przykład Matki Bożej z Góry Karmel, św. Józefa i naszych świętych pomoże nam przeżywać i wiernie strzec powołania do Karmelu terezańskiego w podążaniu za Chrystusem, byśmy mogli przekazać je tym którzy przyjdą po nas.

Drodzy Bracia i Siostry! Do moich życzeń wielkanocnych kierowanych do Was, do Waszych rodzin i wspólnot, dołączam modlitwę by przez swoje misterium paschalne Chrystus Zmartwychwstały odnowił Was i pozwolił Wam być wszędzie wyraźnymi znakami Jego miłości. Polecając się Waszym modlitwom, proszę Pana, by Wam błogosławił.

fr. Saverio Cannistrà

Br. Saverio Cannistrà OCD
Przełożony generalny

Rzym, 19 marca 2018
Uroczystość św. Józefa, patrona Kościoła

SKRÓTY:

K – *Konstytucje OCDS*

KK – *Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele Lumen Gentium*

ChL – Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Christifideles Laici o powołaniu i misji świeckich w Kościele i w świecie dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II.*

EG – Franciszek, *Evangelii Gaudium*

Św. Teresa od Jezusa:

Ż - *Księga mojego Życia*

Dd - *Droga doskonałości*

F - *Księga fundacji*

M - *Zamek wewnętrzny - Mieszkania*

Św. Jan od Krzyża:

Dg - *Droga na Górę Karmel*

Nc - *Noc ciemna*